

ANALIZA DOKONAŃ PRZEMYSŁU ELEKTROTECHNICZNEGO W POLSCE W LATACH 2005-2010

CZY JEST TO POLSKA RECEPTA NA PRZETRWANIE KRYZYSU W LATACH NASTĘPNYCH?

*Polska Izba Gospodarcza Elektrotechniki
Mgr inż. Janusz Nowastowski*

Systematyka gromadzenia danych ulega okresowym modyfikacjom związanym z całkowitym dostosowaniem naszej sprawozdawczości do reguł europejskich.

Postęp techniczny i technologiczny powoduje kreowanie nowych towarów rynkowych, często nieznanych jeszcze kilka lat temu. Przykładem mogą być odtwarzacze mp3, palm topy, tablety – urządzenia łączące telefonię komórkową z Internetem i komputerami. Sprawozdawczość staje przed ciągłą potrzebą modyfikowania zasad grupowania towarów lub określania nowych rodzajów działalności gospodarczej.

Obecnie w Europie zostały zdefiniowane na nowo sektory przemysłowe, dla których jest tworzona sektorowa polityka gospodarcza. Są to: biotechnologia, chemikalia, drzewnictwo, papiernictwo, poligrafia, górnictwo, metale i minerały, inżynieria elektryczna EEI, konstrukcja – budownictwo, meble, metrologia prawna i towary paczkowane, obuwie, pojazdy, przemysł lotniczy i kosmonautyczny, przemysł morski, przemysł obronny, przemysł skórzaný, przemysł spożywczy, radiowe i telekomunikacyjne urząd-

zenia końcowe, sektor ochrony zdrowia – leki, technologie informacyjne i komunikacyjne, tekstylia i odzież, turystyka, urządzenia ciśnieniowe i gazowe, urządzenia mechaniczne, zabawki.

Oczywiście taki podział nie jest przeniesiony automatycznie do statystyk.

Aktualnie mamy następujące podziały w statystyce polskiej:

- Polska Klasyfikacja Działalności PKD 2007
- Polska Klasyfikacja Wyrobów

i Usług PKWiU 2008

- Polska Scalona Nomenklatura Towarowa Handlu Zagranicznego (PCN).

W PKD 2007 można poszukiwać danych na temat firm mających w systemie REGON wpisana jako główną określoną działalność.

Dział 27 PRODUKCJA URZĄDZEŃ ELEKTRYCZNYCH, zawierający producentów kabli, transformatorów, silników, elektrycz-

nego AGD, oświetlenia, aparatury i osprzętu. Należy sobie zdawać sprawę, że często firmy rejestrując działalność nie przykładają wagi do ścisłego podania właściwego numeru z PKD odpowiadającego największemu wolumenowi rodzajowemu produkcji.

– Producent plastikowych rur elektroinstalacyjnych ma wpisany w REGON Dział 22 z grupy Produkcja Wyrobów z Tworzyw Sztucznych.

– Producenci izolatorów są z pewnością klasyfikowani w Dziale 23. Produkcja Wyrobów z Porcelany.

W PKWiU 2008 poszukujemy danych o konkretnych produktach zagregowanych według aktualnie przyjętej systematyki.

Produkty naszego przemysłu są obecnie głównie w Dziale 27 URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE I NIEELEKTRYCZNY SPRZĘT GOSPODARSTWA DOMOWEGO.

Dział ten zawiera takie typowe produkty jak: silniki, transformatory, zespoły prądotwórcze, stateczniki, aparatura rozdzielcza i sterownicza, bezpieczniki, przełączniki, tablice sterownicze, baterie i akumulatory, przewody i kable, sprzęt instalacyjny, wtyczki, gniazda, sprzęt oświetleniowy, żarówki, sprzęt do lutowania i spawania, elektromagnesy, rezystory, kondensatory.

Dołączono do tego działu cały sprzęt AGD poprzednio umieszczony poprzednio w innym dziale i to zarówno elektryczny (pralki, lodówki, mikrofały), ale również kuchenki gazowe.

Wiele towarów sprzedawanych w każdej hurtowni elektrycznej nie jest z pewnością ujmowanych w statystyce jako produkt elektryczny, np. metalowe trasy kablowe, rury z tworzyw sztucznych.

Elektronika i telekomunikacja jest w odrębnym Dziale 26 PKWiU. Znajdują się tam następujące grupy towarowe: telefony, radia, telewizory, monitory, komputery, laptopy, notebooki, bankomaty, terminale kasowe, liczniki energii, wody, gazu, kamery, anteny, odtwarzacze CD i DVD, mikrofony, słuchawki, aparaty elektrodiagnostyczne, urządzenia optyczne, lasery oraz pamięci i dyski magnetyczne.

Statystyka handlu zagranicznego kieruje się jeszcze inną systematyką agregacji produktów. Jest to Polska Scalona Nomenklatura Towarowa Handlu Zagranicznego (PCN) powiązana z taryfami celnymi.

Przemysł w sprawozdawczości jest podzielony na trzy główne grupy:

- górnictwo i kopalnictwo
- zaopatrzenie w energię, gaz i wodę
- przetwórstwo przemysłowe

Kryzys roku 2008/2009 wyraża spadek sprzedaży przemysłu przetwórczego o 3,63 % w roku 2009 do roku 2008. Rok 2010 jest jednak już powrotem na ścieżkę szybkiego wzrostu, aż o 13,7% do roku 2009.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Przemysł przetwórczy	571.664	649.352	739.455	769.679	741.741	843.433
Przemysł elektryczny	19.485	23.503	29.553	31.855	34.379	38.349
Udział w %	3,41	3,62	4,00	4,14	4,63	4,55

Opierając się na rejestrze REGON można ustalić, że na koniec roku 2010 w Polsce w całej gospodarce było 3.909.802 podmiotów gospodarczych, w tym:

2.942.965	zarejestrowanych jako osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
576.925	spółek handlowych, w tym 68.325 z udziałem kapitału zagranicznego
271.869	spółek cywilnych/ jawnych;
17.156	spółdzielni;
246	przedsiębiorstw państwowych;
101.354	inne podmioty, np. fundacje, stowarzyszenia, izby, towarzystwa.

**Przeciętna płaca
brutto wynosiła
3.311,95 zł/miesiąc.**

**W roku bieżącym
według najnowszych
danych występuje
dodatnia dynamika
wynosząca 109,3 %
okresu I-VIII 2011 do
okresu analogicznego
roku 2010 .**

Firm o zatrudnieniu przekraczającym 9 osób było 606, z następującym podziałem według wielkości sprzedaży:

116 firm	do 2 mln zł
145 firm	od 2 do 5 mln zł
103 firmy	od 5 do 10 mln zł
88 firmy	od 10 do 20 mln zł
64 firmy	od 20 do 40 mln zł
90 firm	ponad 40 mln zł

Podstawą niniejszej analizy są dane statystyczne zaczerpnięte z publikacji Głównego Urzędu Statystycznego.

Wyniki przemysłu elektrycznego będziemy odnosić niekiedy do całości przetwórstwa przemysłowego, jako do kategorii szerszej, w której się zawieramy.

Wielkość polskiego rynku elektrycznego można z pewnym przybliżeniem wyznaczyć według reguły:

Rynek = Produkcja sprzedana – Export + Import

**Polski rynek elektryczny w roku 2009 miał więc wielkość
 $34.379 - 29.440 + 24.839 = 29.778$ mln zł.**

Udział poszczególnych grup towarowych, wg PCN w eksporcie i imporcie roku 2010 wartościowo przedstawia się następująco w tys. zł:

Grupa towarowa	Eksport	Import
Pralki	2.971.189	799.285
Silniki i prądnice	966.956	1.720.469
Zespoły prądotwórcze	148.027	530.039
Transformatory i przekształtniki	2.557.962	2.588.032
Ogniwa i baterie	177.548	228.205
Akumulatory	1.505.164	1.195.017
Sprzęt gosp. domowego	419.675	285.550
Sprzęt oświetleniowy i sygnalizacyjny	1.531.973	991.504
Urządzenia elektrotermiczne	2.272.580	1.888.184
Aparatura elektryczna do 1 kV	2.807.409	3.203.754
Kable, przewody, wiązki kablowe	7.414.804	3.579.039

Dla obrazu sytuacji polskiego rynku wyrobów elektrycznych należałoby się przyrzeć również eksportowi i importowi.

Według danych za rok za rok 2009 statystyka przedstawia się następująco.

Urządzenia elektryczne według systematyki PKWiU Dział 27

Export 29.440,7 mln zł, w tym do UE 21.008,5 mln zł

Import 24.839,0 mln zł, w tym z UE 15.623,4 mln zł

Wyniki liczbowe mówią same za siebie, możemy być tylko dumni, że nie ulegliśmy fali pesymizmu i jesteśmy nadal na fali wznoszącej.

Produkcja sprzedana urządzeń elektrycznych od momentu wstąpienia Polski do Unii Europejskiej w 2004 roku rośnie w bardzo stabilnym, wysokim tempie – ujęcie wartościowe w cenach bieżących-dane w mln zł.

Sektor elektryczny był odporny nawet na kryzys roku 2009 i nie zanotowano spadku wartości sprzedaży. Oczywiście niektóre grupy produktów w sektorze elektrycznym, też miały spadki w roku 2009 do roku poprzedniego. Najbardziej znanym jest duży spadek produkcji i sprzedaży wyrobów kablowych silnie powiązanych z budownictwem.

W roku bieżącym według najnowszych danych występuje dodatnia dynamika wynosząca 109,3 % okresu I-VIII 2011 do okresu analogicznego roku 2010.

Rosnący jest udział naszego sektora w całości przetwórstwa przemysłowego z 3,41 do 4,55%.

Zatrudnienie w przemyśle elektrycznym w roku 2010 wyniosło 86,6 tys. osób i było niższe r/r o 1,3%, co przy wzroście sprzedaży przekłada się na wzrost wydajności pracy o 11,9 %.

Przeciętna płaca brutto wyniosła 3.311,95 zł/miesiąc.

Wyniki finansowe firm o zatrudnieniu ponad 49 osób uległy

w roku 2010 istotnej poprawie. Rentowność obrotu netto wzrosła z 4,8% do 6,1%. Dodatni wynik finansowy wykazuje 91,7% firm.

Przetwórstwem przemysłowym zajmowało się 181.610 podmiotów gospodarczych.

Produkcją urządzeń elektrycznych w roku 2009 zajmowało się 2301 firm, tj. 1,27 % firm, w tym 9 ze statusem własności państwowej. Taka stosunkowo mała grupa firm potrafi wytworzyć udział 4,46% w wolumenie wartości produkcji.

Nasz sektor notuje dobry wynik – sporą nadwyżkę bilansową handlu zagranicznego.

Oceniając rozwój przemysłu elektrotechnicznego w Polsce w przeciągu ostatnich dwudziestu lat, a szczególnie w okresie ostatnich sześciu lat przynależności do UE można stwierdzić, że jesteśmy sektorem wzorcowym.

Wiele dawnych dużych firm państwowych odnalazło nową drogę rozwojową pod kierownictwem kapitału zagranicznego, inne sprywatyzowały się i pozostają spółkami kapitału polskiego.

Wreszcie wiele dawnych produkcyjnych zakładów rzemieślniczych przeżyło wspaniały rozwój i są to piękne, nowoczesne firmy

niczym nie ustępujące zakładom z zachodniej Europy.

Podczas niedawnych obchodów 65-rocznicy działalności Instytutu Elektrotechniki w Warszawie wielu zasłużonych inżynierów przypominało, że już w przedwojennej Polsce powstały silne podwaliny przemysłu elektrotechnicznego.

Polska Izba
Gospodarcza
Elektrotechniki

Polska Izba Gospodarcza Elektrotechniki przygotowuje się do wydania monografii opisującej dzieje tego przemysłu po roku 1970. Wcześniejsze dzieje są opisane w książce Historia Elektryki Polskiej z roku 1972.

Uważamy, że jest uprawniony tytuł dla tej książki „Przemysł elektrotechniczny-polska specjalność gospodarcza” Zwrócimy się do wszystkich firm o pomoc w opracowaniu opisu historii oraz przede wszystkim współczesności naszych firm.